

ČESKÁ REPUBLIKA

Česká školní inspekce

Plzeňský inspektorát – oblastní pracoviště

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Mateřská škola Tachov, Prokopa Velikého 1255

Prokopa Velikého 1255, 347 01 Tachov

Identifikátor školy: 600 073 530

Termín konání orientační inspekce: 12. a 13. března 2003

Čj.	041 23/03-1204
Signatura	kd7aw120

CHARAKTERISTIKA MATEŘSKÉ ŠKOLY

Mateřská škola Tachov, Prokopa Velikého 1255 je od 1. ledna 2003 příspěvkovou organizací. Zřizovatelem je Město Tachov se sídlem Rokycanova 1, 347 01 Tachov. Zřizovací listina byla vydána dne 3. 10. 2002 s účinností od 1. 1. 2003. Kapacita školy stanovená v Rozhodnutí o zařazení do sítě je 75 dětí, počet zapsaných v tomto školním roce je 75. Předškolní zařízení je trojtřídní, děti jsou do tříd zařazovány podle věku. Součástí je školní jídelna. Mateřská škola se nachází v klidné části města, v jednopatrové budově spojené s jednopodlažní přístavbou.

PŘEDMĚT INSPEKCE

Předmětem inspekční činnosti bylo sledování a zhodnocení:

- personálních podmínek výchovně-vzdělávací práce mateřské školy
- materiálně-technických podmínek výchovně-vzdělávací práce mateřské školy
- průběhu a výsledků výchovně-vzdělávací práce v mateřské škole

HODNOCENÍ PERSONÁLNÍCH PODMÍNEK VÝCHOVNĚ-VZDĚLÁVACÍ PRÁCE MATEŘSKÉ ŠKOLY

Výchovně-vzdělávací činnost předškolního zařízení zabezpečuje šest učitelek včetně ředitelky školy, která je ve funkci od 1. 7. 1992. Všechny splňují předepsanou odbornou i pedagogickou způsobilost a jsou zaměstnány na plný pracovní úvazek. Personální obsazení je stabilizované.

Výchovně-vzdělávací práce je posuzována zejména v hospitační činnosti ředitelky školy. Cíle sledování jsou stanoveny, jejich znění se vhodně vztahuje k úrovni pedagogického procesu. Předložené hospitační záznamy však postrádají závěry odpovídající těmto deklarovaným cílům. Další rezervy spočívají v tom, že hospitace nehodnotí kvalitu odborné práce učitelek. Převládá v nich popis, nedefinují konkrétní pozitiva a negativa pedagogického procesu. Ze záznamů nevyplývá metodické vedení učitelek a není z nich příliš patrná ani celková funkčnost hospitačního systému. Postrádají také podpisy zúčastněných stran (tj. ředitelky a učitelek) prokazatelně dokládající projednání příslušných závěrů. Analýza činnosti mateřské školy za uplynulý školní rok nebyla zpracována. Záznamy z ostatních kontrol provozu školy nebyly předloženy.

V oblasti profesního růstu se pedagogické pracovnice vzdělávají formou studia odborné literatury a časopisů. Škola má k dispozici přiměřené množství knih ze současné nabídky vztahující se k oblasti předškolní výchovy. Učitelky příležitostně navštěvují také akce pořádané Pedagogickým centrem Plzeň. Účast je spíše nízká (od roku 1999 bylo navštíveno celkem 9 seminářů). Výběr témat vzdělávání je nekonceptní, vychází pouze z aktuálního zájmu jednotlivých učitelek. Ředitelka jej nekoriguje dle potřeb školy ani nevyužívá zpětné vazby (tj. v čem u které učitelky je třeba posílit profesní růst). Zpracované záznamy ze seminářů jsou zakládány k použití pro ostatní pedagogické pracovnice. Inspekce však až na několik výjimek nezaznamenala výraznou aplikaci získaných poznatků do praxe.

Chod mateřské školy určují pravidla shrnutá ve Vnitřním řádu školy. Znění tohoto dokumentu je sice srozumitelné, některé jeho části však již neodpovídají aktuálním potřebám. Chybí zde např. vyváženost povinností a práv dětí a rodičů, převažují striktní formulace, jsou zaměněny názvy dokumentů „Příhláška“ a „Evidenční list“ apod. Rozvrh pracovní doby, náplň práce, povinnosti a kompetence zaměstnanců jsou definovány. Organizace provozu školy není zvláště písemně vymezena (např. formou Organizačního řádu).

Stanovený denní režim má přiměřený prostor pro volné hry a možnost časové variability.

Vnější i vnitřní informační systémy jsou obecně stanoveny. Předávání informací zaměstnancům probíhá především v denním osobním kontaktu s ředitelkou školy, v rámci jednání provozních porad, pedagogických rad či operativně pořádaných schůzek. Inspekci byly předloženy pouze dva záznamy z pedagogických rad (z 29.8. 2002 a z 16. 1. 2003). Zápisy jsou obsahově chudé, program jednání postrádá odbornou náplň (např. řešení otázek pedagogického charakteru, metodických záležitostí apod.). Ojedinele je zmíněna potřeba studovat Rámcový program pro předškolní vzdělávání. Z obsahu jednání však nevyplývá ani minimální metodické vedení učitelek. V zápisech navíc chybí podpisy přítomných. Obsahová náplň dvou výše uvedených pedagogických rad zaměňuje funkci provozních porad, ze kterých nejsou zápisy pořizovány.

Informovaností rodičů věnuje vedení školy pozornost. Snaží se o součinnost předškolního zařízení a rodiny, o navázání těsného, oboustranného a neformálního vztahu. Způsoby spolupráce v této oblasti jsou nápadité, zejména v různých druzích aktivit v přírodě. Důležité místo zaujímají i školní slavnosti, návštěvy kulturních akcí, výlety a další mimoškolní činnosti.

Personální podmínky mateřské školy byly souhrnně hodnoceny jako pouze vyhovující.

HODNOCENÍ MATERIÁLNĚ-TECHNICKÝCH PODMÍNEK VÝCHOVNĚ-VZDĚLÁVACÍ PRÁCE

Předškolní zařízení je staršího typu a je tvořeno jednoposchodovou budovou s přístavkem. Hery jsou nevelké, k odpolednímu odpočinku dětí je třeba denně rozkládat lehátka. Všechny tři třídy mají velice pěkná, estetická, nově zrekonstruovaná sociální zařízení. Ve vstupní hale jsou zřízeny šatny. V suterénních prostorách se nachází kuchyně a školní jídelna, kde se děti stravují. Prostorové podmínky v zásadních požadavcích odpovídají potřebám a realizaci vzdělávacích činností. Pozitivní je i skutečnost, že škola má možnost navštěvovat sportovní halu. Toto zařízení umožňuje dětem v pravidelných intervalech patřičné tělovýchovné využití.

Z uspořádání tříd je patrná snaha učitelek o estetickou a efektivní úpravu prostředí ve prospěch dětí. Výzdoba interiéru školy je bohatá, pestrá a velice různorodá. Zahrnuje práce dětí, učitelek i různé zakoupené dekorativní předměty. Postrádá však cit pro výtvarnou koncepci, jednoduchost, sourodost materiálů, stylů apod. Především této oblasti chybí směr charakterizující současná předškolní zařízení, tj. maximální podíl dětských prací vyznačujících se nápaditostí, tvořivostí a originalitou zpracování.

Z časového členění denního programu vyplývá, že psychohygienické zásady jsou většinou dodržovány. Nároky na dobu koncentrace pozornosti dětí byly v souladu se zvláštnostmi předškolního věku. Poměrně zdlouhavá organizace svačiny naopak působila nepružně. Pobyt venku trval dostatečně dlouho, velice dobře probíhal pitný režim.

Zařízení školy nábytkem vychází z požadavku na funkčnost. Nabídka hraček je přiměřeně bohatá, umístěná většinou v dosahu dětí, aby jim byla kdykoli dostupná. Materiálně-technické zázemí (tj. učební pomůcky, hračky, dětské knihy, výtvarný materiál, tělovýchovné nářadí, nábytek, zařízení školní zahrady apod.) je celkově na průměrné úrovni. Fond odborné literatury pro učitelky je přiměřený. Škola má k dispozici dostatečné množství knih ze současné nabídky vztahující se k oblasti předškolní výchovy. Ředitelka průběžně sleduje potřeby dětí a dle finančních možností pečuje o inovaci a obměnu materiální zabezpečení.

Budova školy je obklopena velkou a členitou zahradou. Některá zahradní zákoutí působí velmi neupraveně. Zatím nejsou plně využity možnosti, které rozmanitý terén a prostor nabízí. Vybavení zahrady pro potřeby dětí je standardní, umožňuje rekreační pobyt, pohybovou činnost i relaxaci.

Souhrnně je oblast materiálně-technických podmínek výchovně-vzdělávací práce mateřské školy na průměrné úrovni.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VÝCHOVNĚ-VZDĚLÁVACÍ PRÁCE V MATEŘSKÉ ŠKOLE

Realizace vzdělávacího programu

Zpracovaný školní vzdělávací program vychází ze schváleného Rámcového programu pro předškolní vzdělávání (březen 2001). Postihuje názvy motivačních témat, avšak celkově v něm převažuje orientace na vzdělávací cíle. Je rozpracován do programů jednotlivých tříd, které v zásadě podporují všestrannou výchovu dítěte, jeho tělesný, psychický a sociální vývoj.

Výchovně-vzdělávací program je v souladu s obecnými cíli předškolní výchovy.

Povinná dokumentace je vedena. Dokumentace vztahující se k řízení školy je však zpracována neuceleným, nepřehledným a málo efektivním způsobem. Její obsahová i formální úroveň je celkově velmi nízká. Vzhledem k aktuálním potřebám i k přechodu školy do právní subjektivity má vedení dokumentace citelně slabá místa. Od poslední orientační inspekce konané 3. 11. 1997 došlo k sestupné tendenci a výraznému snížení kvality této oblasti.

Povinná dokumentace průkazně zachycuje průběh předškolního vzdělávání.

V řízení školy je vytvořen pouze základní systém kontroly plnění výchovně-vzdělávacích cílů. Z provedené inspekce vyplynula minimální funkčnost kontrolního a hodnotícího systému. Jeho nedostatky byly již uvedeny výše (tj. v personálních podmínkách).

Kontrola plnění výchovně-vzdělávacího programu je stanovena a částečně realizována.

Průběh a výsledky výchovně-vzdělávací práce

Výchovně-vzdělávací práce byla inspekcí sledována a hodnocena ve všech třídách, celkem u pěti učitelek včetně ředitelky školy.

Spontánní činnosti

Kvalita spontánních činností v 1. třídě byla velmi dobrá. Herní aktivity se vzhledem k blízkým námětům a podnětné motivaci přiměřeně rozvinuly. Bohatě bylo využito různých pomůcek, rekvizit, kostýmů, hudby apod. Učitelky činnosti vhodně stimulovaly, přistupovaly k dětem trpělivě, s humorem a se zájmem. Volná hra byla vzhledem k věku dětí (nejmladší skupina) až na výjimky tvořivá, dostatečně dlouhá, bohatá na aktivity i podněty.

Spontánním činnostem ve 2. a 3. třídě byl většinou rovněž vytvořen dostatečně dlouhý časový prostor. Relativně podnětné prostředí však děti nedokázaly využít k rozvoji kvalitní hry. Její úroveň byla nízká a neodpovídala příslušnému věkovému stupni. Postrádala smysluplnost, zaujetí, soustředěnost. Prvky tvořivosti, fantazie a vzájemné spolupráce byly ve sledovaných aktivitách uplatněny jen nevýrazně a v malé míře. Děti velmi často přebíhaly mezi činnostmi aniž se dokázaly do některých z nich zabrat. Ze strany učitelek byla podceňována nejen motivace, ale i význam jejich osobního, přiměřeného zásahu k potřebnému rozvoji hry. Nezájem dětí vedl často k tomu, že v hojně míře využívaly možnosti spontánního pohybu. Velkou část doby her trávily např. na skákacích míčích či pobíháním po třídě. U některých nejstarších dětí se v závěru herních aktivit projevila nechuť k úklidu, což učitelky vyřešily zcela nepedagogicky tím, že za ně hračky samy uklidily. Pozitivním jevem spontánních činností byla přirozenost a bezprostřednost dětských projevů (což paradoxně často vyústilo až v neúměrnou hlučnost). S učitelkami i mezi sebou děti komunikovaly bez zábran, přiměřeně svému věku.

Řízené činnosti

V 1. třídě byla zřejmá těsná provázanost motivace s tematikou řízených aktivit. Nechyběla jejich pestrost spolu s přiměřenou gradací. Proto se děti většinou do nabízených činností zapojovaly aktivně a s radostí. Výběr metod a forem výchovně-vzdělávací práce poskytoval místo pro rozvoj dětské fantazie a tvořivosti. V oblasti motivace sehrály pozitivní úlohu mnohé podnětné pomůcky. Délka činností a jejich náročnost byla přiměřená předškolnímu věku. Z přístupu učitelek vyplynula citlivost pro momentální potřeby dětí, vyvážená komunikace i neformální, účinné hodnocení spojené s prožitkem. Naopak negativa spočívala v nepodnětné, nevýrazné motivaci zaznamenané v jedné z činností. Nevhodná byla v některých momentech také přílišná tolerance nepřiměřené hlučnosti dětí hrajících si v průběhu řízených činností či sklon nevhodně zasahovat do dětských výtvarných projevů.

Ve 2. a 3. třídě byly řízené aktivity realizovány frontálně, skupinově nebo došlo k jejich přirozenému včlenění do ranních her. I když učitelky použily pro vzbuzení zájmu četné pomůcky, byla motivace celkově mělká a málo podnětná. Nepodařilo se vzbudit chuť a vnitřní zaujetí dětí pro nabízené záměry. Proto si jen malá část z nich zvolila možnost dobrovolného zapojení do činností, ostatní pak živelně pobíhaly po třídě. Metody a formy odborné práce dávaly jen malý prostor k seberealizaci dětí. Postrádaly inovační prvky, prožitek, gradaci a spád. Nerozvíjely přirozené aktivní učení ani tvořivost. Zhotovené dětské výtvarné práce postrádaly originalitu zpracování, neboť měly předem daný, šablonovitý charakter. Patrná byla i málo diferencovaná nabídka činností či nepřiměřeně nízké nároky na schopnosti a dovednosti dětí. Učitelkám se nepodařilo většinu z nich pro společnou aktivitu získat ani je jinak, zajímavě a smysluplně zaměstnat. Interakce a komunikace probíhala v příznivé atmosféře. Kladené otázky (tzv. uzavřené) však nepodporovaly rozvoj aktivní slovní zásoby.

Pozitivním rysem sledovaných činností byl velice laskavý přístup učitelek k dětem, vstřícnost, klid a vyrovnanost. Styl vedení pedagogického procesu vycházel z partnerství, byl oproštěn od nežádoucího didaktismu či autoritativnosti. Byť se vzbuzení zájmu dětí (z výše uvedených důvodů) minulo účinkem, měly učitelky připravené množství zajímavých, často netradičních pomůcek (např. ve 2. třídě). Zřetelná byla i jejich snaha o tematickou provázanost, nenásilnost a volnost pojetí činností. Učitelky mají potřebu pracovat v souladu s Rámcovým programem pro předškolní vzdělávání. Přesto však podcenění promyšlené přípravy řízených činností negativně ovlivnilo jejich kvalitu, průběh i výsledky.

Průběhové výsledky výchovně-vzdělávací činnosti

Na základě hospitační činnosti provedené inspekci je možné pozitivně hodnotit návyky dětí v oblasti výtvarných či pracovních činností (kreslení, lepení, práce s papírem apod.). Pohybový rozvoj probíhá denně, prostřednictvím volného pohybu při hrách, cvičení, pobytu venku atd. Komunikační dovednosti a výslovnost odpovídají individuálním zvláštnostem předškolního věku. Děti jsou schopné se samy obsloužit a zvládnout nejrůznější elementární pracovní úkony. Přesto jsou učitelky v této oblasti málo náročné a často je v samostatnosti příliš nepodporují.

Výchovně-vzdělávací činnosti probíhají v příznivém ovzduší. Učitelky se k dětem chovají velmi hezky, zřejmý je jejich klidný, partnerský přístup. Ve vlastní realizaci pedagogického procesu však byla v době konání inspekce zaznamenána četná slabá místa. Nejlépe byly hodnoceny aktivity sledované v 1. třídě. Až na výjimky využívaly podnětných motivací s prostorem pro seberealizaci a tvořivost dětí. Nedostatky ve zbývajících dvou třídách vyplývaly z nízké náročnosti na promyšlenou přípravu učitelek, z málo účinné motivace či z neefektivních metod a forem práce. Vzhledem k těmto skutečnostem byla úroveň sledované oblasti celkově hodnocena jako pouze vyhovující.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

Údaje ve Zřizovací listině jsou v souladu s Rozhodnutím o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Zřizovací listina ze dne 3. 10. 2002 čj. 34/815 účinnost od 1. 1. 2003
2. Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení čj. ŠMS/2605/02 ze dne 13. 11. 2002 s účinností od 1. 1. 2003
3. Potvrzení ve funkci ředitelky, vydalo Město Tachov 30. 10. 2002 s účinností od 1. 1. 2003
4. Rozhodnutí o přijetí dítěte do MŠ ve školním roce 2002/2003
5. Evidenční listy dětí přijatých pro školní rok 2002/2003
6. Přehledy výchovné práce, evidence docházky ve školním roce 2002/2003
7. Vzdělávací programy tříd pro školní rok 2002/2003
8. Roční plán, Koncepce školy, Školní vzdělávací program
9. Vnitřní řád mateřské školy - platný pro školní rok 2002/2003
10. Kopie dokladů o ukončeném odborném vzdělání pedagogických pracovníků
11. Povinnosti učitelky
12. Rozvrh pracovní doby personálu
13. Pracovní náplně zaměstnanců
14. Záznamy z hospitační činnosti ředitelky - školní rok 2002/2003
15. Přehled dalšího vzdělávání učitelek od roku 1999 do současnosti
16. Výkaz o mateřské škole k 30. 9. 2002
17. Kniha úrazů
18. Inspekční zpráva z 3. 11. 1997, čj. 429/97

ZÁVĚR

Všechny učitelky splňují předepsané podmínky odborné a pedagogické způsobilosti. Snaží se o zvyšování odborného růstu, avšak celkově vykazuje další vzdělávání nízkou intenzitu. Nedostatky této oblasti proto spočívají v malé míře převádění inovačních prvků do praxe, především však ve velmi nízké úrovni hospitačního a hodnotícího systému ředitelky.

Prostorové uspořádání mateřské školy v základních požadavcích vyhovuje individuálním, skupinovým i frontálním aktivitám dětí. Nabídka hraček a učebních pomůcek potřebných pro výchovně-vzdělávací činnosti je přiměřená. Materiálně-technické vybavení umožňuje plnění základních funkcí předškolního zařízení a cílů předškolní výchovy.

Kvalitu inspekci sledovaného pedagogického procesu pozitivně ovlivnilo přátelské klima všech tříd včetně vstřícného postoje učitelek k dětem. Také zásady psychohygieny byly většinou respektovány. Zjištěné nedostatky se týkaly nezvládnuté organizace, nevýrazných podnětů, neúčinné motivace nebo neefektivních metod a forem odborné práce učitelek.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Hana Ratzová	Hana Ratzová v. r.
Členové týmu	Bc. Eva Brabcová	Brabcová v. r.
	Mgr. Ivana Krýslová	Krýslová v. r.

V Domažlicích dne 31. března 2003

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 4. dubna 2003

Razítko

Ředitelka mateřské školy	Podpis
Daniela Hradilová	Hradilová D. v. r.

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnoticí stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	<i>Zcela mimořádný, příkladný.</i>
Velmi dobrý	<i>Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň.</i>
Průměrný	<i>Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň.</i>
Pouze vyhovující	<i>Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa.</i>
Nevyhovující	<i>Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.</i>

Plní, je v souladu	<i>Dodržuje, čerpá účelně, efektivně.</i>
Neplní, není v souladu	<i>Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně.</i>

Další adresáti inspekční zprávy

Následující tabulky se neodesílají, slouží pro interní potřebu ČŠI.

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Krajský úřad – odbor školství	7. května 2003	041 42/03-1204
Zřizovatel	7. května 2003	041 41/03-1204
Rada školy	-	-

Připomínky ředitele(ky) školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		Připomínky nebyly podány.